

Kommunrevisionen
Falun kommun

För yttrande:
Kommunstyrelsen

För beaktande:
Barn- och utbildningsnämnden
Omvårdnadsnämnden

För kännedom:
Kommunfullmäktige

2015-05-06

Revisionsrapport – Uppföljande granskningar 2014

På uppdrag av Falu kommuns revisorer har KPMG gjort en uppföljande granskning av "Styrning, ledning och organisation inom gymnasieskolan", "Kommunens demensvård" samt "Hantering av kommunens bilar".

I revisionsrapporten som bifogas framgår några väsentliga iakttagelser och rekommendationer. Vår förhoppning är att kommunstyrelsen snarast möjligt följer de lämnade rekommendationerna.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar ett yttrande över avsnittet "Hantering av kommunens bilar" i bifogad revisionsrapport senast den 27 augusti 2015.

Med vänlig hälsning

Leif Bergh
Ordf. Kommunrevisionen

På uppdrag av kommunens revisorer

Magnus Larsson
Certifierad Kommunal Yrkesrevisor
KPMG AB

Falu kommun

Uppföljande granskningar 2014

Granskningsrapport

Advisory, offentlig sektor

KPMG AB

November 2014

Antal sidor: 14

Innehåll

1.	Sammanfattning	1
2.	Bakgrund	2
3.	Syfte	2
4.	Avgränsning	2
5.	Revisionskriterier	2
6.	Ansvarig nämnd/styrelse	3
7.	Metod	3
8.	Projektorganisation	3
9.	Granskningens genomförande	4
10.	Styrning, ledning och organisation inom gymnasieskolan	4
10.1	Granskningsrapportens rekommendationer	4
10.2	Kommunens yttrande	5
10.3	Resultat uppföljande granskning	6
10.4	Bedömning och kommentarer	7
11.	Kommunens demensvård	8
11.1	Granskningsrapportens rekommendationer	8
11.2	Kommunens yttrande	8
11.3	Resultat uppföljande granskning	9
11.4	Bedömning och kommentarer	10
12.	Hantering av kommunens bilar	11
12.1	Granskningsrapportens rekommendationer	11
12.2	Kommunens yttrande	11
12.3	Resultat uppföljande granskning	12
12.4	Bedömning och kommentarer	12

1. Sammanfattning

KPMG har av Falu kommuns revisorer fått i uppdrag att genomföra en uppföljande granskning kring tre tidigare granskningar som revisionen genomfört. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2014.

Revisionen genomför årligen ett antal fördjupade granskningar inom olika områden. I dessa granskningar görs en bedömning och ofta utpekas förbättringsområden för nämnderna. I nämndernas yttranden över rapporterna framgår ofta att nämnden i fråga tänker vidta olika åtgärder för att förbättra rutiner eller verksamheter. Denna uppföljning har till syfte att kontrollera om nämnderna vidtagit åtgärder för att komma till rätta med anmärkningar och rekommendationer som tidigare identifierats.

Granskningen har omfattat rapporterna om: Styrning, ledning och organisation inom gymnasieskolan (2011), Kommunens demensvård (2011) samt Hanteringen av kommunens bilar (2012).

Demensvård

Vi konstaterar i denna uppföljande granskning, att när det gäller kommunens demensvård har man vidtagit de åtgärder som utlovats i yttrandet och därmed hanterat granskningens resultat.

Styrning, ledning och organisation inom gymnasieskolan

När det gäller ledning och styrning av gymnasieskolan var rekommendationerna i granskningen omfattande. Vår bedömning är att man har arbetat hårt med ett antal av dessa. Gymnasieskolan har sedan granskningen genomgått stora förändringar och man har också genomfört stora besparingar. Effekterna av arbetet är därför svåra att se i dagsläget, revisionen föreslås därför att fortsätta titta på de långsiktiga effekterna av det arbete gymnasieskolan gjort, rörande ledning och styrning. Revisionen bör också följa utvecklingen av sjuktagen på gymnasieskolan.

Kommunens fordonshantering

När det gäller den sista granskningen, hantering av kommunens fordon kan konstateras att av Kommunstyrelsen beslutade förbättringsåtgärder ännu inte genomförts. Vi finner det allvarligt att kommunstyrelsens beslut inte verkställts inom vad vi bedömer som en rimlig tid.

2. Bakgrund

KPMG har av Falu kommuns revisorer fått i uppdrag att följa upp vilka åtgärder som vidtagits av de olika nämnderna när det gäller av revisionen tidigare genomförda granskningar. Uppdraget ingår i revisionsplanen för 2014.

Revisionen genomför årligen ett antal fördjupade granskningar inom olika områden och gällande olika nämnder. I dessa granskningar görs en bedömning och ofta utpekade förbättringsområden för nämnderna. I nämndernas yttranden över rapporterna framgår ofta att nämnden i fråga tänker vidta olika åtgärder för att förbättra rutiner eller verksamheter. Denna uppföljning har till syfte att kontrollera om nämnderna vidtagit beslutade åtgärder för att komma till rätta med fel och brister som tidigare identifierats.

Falu kommuns revisorer bedömer att det finns en risk för att åtgärder inte vidtagits inom vissa områden vilket kan vara väsentligt för att uppnå kommunfullmäktiges mål, god ekonomisk hushållning och/eller en effektiv och ändamålsenlig verksamhet.

3. Syfte

Syftet med granskningen är att bedöma om tillräckliga och utlovade åtgärder vidtagits för att eliminera fel och brister vi kunnat konstatera i tidigare granskningar.

Vi har därför granskat:

Vilka åtgärder som i yttranden över revisionsrapporter har utlovats och om dessa har genomförts?

Vilka problemområden som pekats ut i revisionsrapporterna och vad som gjorts i övrigt för att minska dessa problem och/eller risker?

4. Avgränsning

Granskningen har omfattat rapporterna om: Styrning, ledning och organisation inom gymnasieskolan (2011), Kommunens demensvård (2011) samt Hanteringen av kommunens bilar (2012).

En förändring har skett gentemot beslutad projektplan och det är att granskningen inte bedöms omfatta omvårdnadsnämnden och trafik och fritidsnämnden när det gäller hanteringen av fordon. Orsaken till denna förändrade syn var att kommunledningsförvaltningen fick i uppdrag att hantera de åtgärder som efterfrågades i rapporten.

5. Revisionskriterier

Vi har bedömt om åtgärderna uppfyller

- I yttrandet angivna utfästelser
- Föreskrifter

- Tillämpbara interna regelverk och policys

6. Ansvarig nämnd/styrelse

Granskningen har avsett beroende på vilken granskning som åsyftas, Gymnasieskolan; Kommunstyrelsen. Fordon; Kommunstyrelsen samt Kommunens demensvård; Omvårdnadsnämnden.

Rapporten är för respektive del saklighetsgranskad av Kjell Nyström (Fordonshantering), Jonathan Block (Gymnasieskolan) samt Pia Joelsson (Demensvården).

7. Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Dokumentstudie av relevanta dokument
- Intervjuer med tjänstemän
- Kompletterande frågor till förvaltningarna
- Analysfas
- Rapportfas

8. Projektorganisation

Granskningen har genomförts av Per Skalk, kommunal yrkesrevisor.

9. Granskningens genomförande

Granskningen är genomförd i olika etapper under 2014 och har skett genom att vi har gått igenom både de granskningsrapporter som låg till grund för revisorernas uttalande och de yttranden som nämnderna lämnat på rapporterna. Utifrån detta material har vi sedan genomfört intervjuer med ansvariga tjänstemän, för att på så sätt försöka få en bild av vad som skett inom områdena som granskningarna berört. Vi har också tagit del av en del nytt material i frågorna. Genomförandet av denna uppföljande granskning har kunnat genomföras på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.

10. Styrning, ledning och organisation inom gymnasieskolan

Rapporten kring Granskning av styrning, ledning och organisering inom gymnasieverksamheten var klar den 14 november 2011 och projektet genomfördes av Eric Rydén, KPMG. Bakgrunden till rapporten var att revisionen bedömde att Gymnasieskolan var inne i en period där stora förändringar skedde. Förändringarna bestod bland annat av den ökande konkurrensen mellan offentligt drivna skolor och friskolor men också i stora förändringar inom demografin. Det kom också under några års tid stora statliga reformer på skolområdet.

10.1 Granskningsrapportens rekommendationer

Granskaren skriver i sina slutkommentarer att gymnasieskolan i Falun fungerar i allt väsentligt bra. Utvecklingen har gått i en påtagligt positiv riktning under de senare åren. Det finns enligt rapporten ett antal förbättringsområden som i sammanfattad punktform är följande:

- Målstyrningsprocessen behöver utvecklas såväl mellan fullmäktige-nämnd-förvaltning-gymnasieskolan som internt mellan gymnasiechefen och respektive rektor.
- Klara och tydliga ansvar och befogenheter. Relationen och arbetsfördelningen mellan gymnasieskolan och förvaltningskontoret behöver klargöras.
- Översyn bör ske av delegationsordningen.
- Det måste finnas förtroende och respekt för de professionella grupperna.
- Ett utvecklingsarbete bör initieras när det gäller gymnasieskolans strategiska ledningsgrupp.
- Systematik och fungerande samordning mellan olika ledningsgrupper och andra grupper.
- Det bör övervägas att stärka rektorernas uppdrag.
- Uppdragen som arbetsledare bör tydliggöras.
- Informationskanalerna bör utvecklas och samordnas.
- Fortsatt fokus på stöd till elever med särskilda behov.

- Det systematiska kvalitetsarbetet bör intensifieras.
- Arbetet inom Gysam bör utvecklas.

10.2 Kommunens yttrande

Skolnämnden antog 2012-05-23 Skolförvaltningens skrivelse som sin egen och överlämnade denna till kommunrevisionen som svar på revisionsrapporten.

Skrivelsen är benämnd "Reflektion utifrån KPMG revisionsrapport" och är daterad 2012-01-31 med diarienummer SKOL0154/11-612.

I svaret inleder förvaltningen med att man vill avvakta Skolinspektionens slutrapport innan man arbetar fram några övergripande handlingsplaner för Falu Gymnasium. Förvaltningen menar dock att en förutsättning för att en organisation ska lyckas med sitt uppdrag är att det finns en tydlig målsättning. En tydlig rollfördelning mellan politiker och tjänstemän behöver arbetas fram. Likaså efterfrågas en tydlig långsiktig politisk inriktning av Falu Gymnasiums verksamhet. Förvaltningen lyfter i svaret fram de möten som finns mellan skolnämndens presidium, kommunledningen och chefstjänstemän för Skolförvaltningen som ett bra forum för informationsutbyte och framtidsdiskussioner.

Processen kring framtagandet av utvecklingsplanen 2010-2015 lyfts som ett exempel på otydlig politisk ledning av verksamheten. Legitimiteten i organisationen för gymnasieskolans gymnasiechef och rektorer anses ha sjunkit under denna process. Att bygga upp legitimiteten anses vara en prioriterad uppgift i svaret.

Gymnasieskolans ledning och rektorsorganisation utreds vid svarets tillkomst av Skolinspektionen och man väntar in svaret om hur de tycker det ser ut.

En av frågorna som ledningsgruppen hanterade enligt svaret var att hantera vad som ska vara lika inom hela organisationen och vilka frågor som ska beslutas i respektive verksamhet. Varje verksamhet uppges ha sin kultur och sin särart och detta är något som diskuterats regelbundet i gymnasieskolans ledningsgrupp.

Hur styrningen skulle se ut för läsåret 2012/13 diskuterades i en partsgemensam arbetsgrupp med arbetsgivare och lärarfacken.

Enligt förhandsinformation från Skolinspektionen har Falu Gymnasium rektorer som inte ges möjligheter och förutsättningar att fullt ut verka som pedagogiska ledare.

En ny delegationsordning har tagits fram.

Falu Gymnasium håller på att ta fram Vision 2015- ett partsgemensamt arbete mellan skolledning och personal.

När det gäller det systematiska kvalitetsarbetet anger man att man är medvetna om nuläget och att man arbetar med att ta fram förslag inom hela skolförvaltningen så att det finns en röd tråd från förskolan till gymnasiet.

I svaret menar förvaltningen också att man måste förbättra arbetet kring elever med särskilda behov. En mall för åtgärdsprogram kommer att tas fram.

Gällande studiehandledning på modersmålet så avvaktar man Skolinspektionens protokoll.

När det gäller en utökad andel gymnasieutbildningar som skulle kunna bedrivas i lärlingsform ska detta utredas.

Vad gäller personal som undervisar i ämnen som de inte har utbildning i, följer förvaltningen frågan noggrant. Att personal ska ha rätt utbildning är en vägledande princip.

10.3 Resultat uppföljande granskning

Efter det att granskningen genomförts visade det sig att Skolinspektionen i sin rapport hade många synpunkter på hur verksamheten bedrevs. Konkurrensen gentemot fristående skolor har också ökat ytterligare. När det gäller den politiska styrningen så övertog Kommunstyrelsen Skolnämndens verksamhet. Den bild som ges i denna uppföljande granskning är att det nu är stabilare i politiken. Det finns en stark koppling mellan kommunstyrelsen och verksamheten, förvaltningschefen bedömer att man får ett bra stöd från politiken. På verksamhetsnivå har man arbetat med de olika kulturer som har funnits i verksamheten. Vissa kulturer upplevs ha haft negativ inverkan på styrning och ledning av verksamheten.

Det har varit ett stort fokus på ekonomin de senaste åren. Bilden är att de senaste åren har inneburit stora påfrestningar på organisationen. Parallellt med detta har gymnasiet en ny organisation och detta i samverkan har medfört stora nedskärningar. Nedskärningarna har fördelat sig så att effekterna har till 25 % varit nedskärningar inom personalen, 25 % har varit nedskärningar på lokalkostnader och 50 % har varit nedskärningar på rektorer och ledning. Gymnasieskolan har gått från 400 anställda till 280 anställda. Många unga anställda har försvunnit från organisationen i denna process. En konsekvens av nedskärningarna har blivit att sjukskrivningarna har fördubblats det senaste åren, från 3 till 6 %. Framst är det sjukskrivningar i åldersgruppen 59 år och uppåt som har ökat. Under sommaren 2014 har man skurit ner med ytterligare 25 tjänster och det finns en stor oro i hur det ska påverka både sjukskrivningstalen och elevernas resultat. Elevernas resultat hade fram till halvårsskiftet 2014 inte förändrats utan har legat stabilt. I och med nedskärningarna och en sliten personalgrupp upplevs arbetet med att satsa på ledarskapet upplevs svårt. Orken har inte funnits. I och med omstruktureringar och nedskärningar har också kontinuiteten med vilken skola rektorer ansvarat för varit i stort sett obefintlig, vilket också är komplicerat ur ett ledarskapsperspektiv.

Kvalitet och styrning upplevs ha kommit i skymundan när ekonomin har varit i fokus. Trots detta har arbete genomförts. Det visionsarbete som påbörjades vid granskningen har lett till att man har tagit fram ledningsdeklarationer som har till mål att samordna organisationens och ledningens vilja. Dessa ledningsdeklarationer kombineras med att rektorerna skriver pedagogiska bokslut och arbetet med internkontrollplaner har också stärkts. På detta sätt har man arbetat med att öka kvalitetsuppföljningen i verksamheten, vilket efterlystes i rapporten. Målstyrningen har sedan den

förra rapporten blivit tydligare och mer aktuellt. Målen som har handlat om att förbättra skolans resultat har varit tydliga och pressen upplevs ha varit lite för hård på eleverna, Skolchefen upplever nu att det är dags att titta även på andra faktorer exempelvis hur eleverna mår och vad de gör 2 år efter gymnasiet. Har eleverna då kommit in på vidare studier eller fått ett arbete? Det strategiska ledningsarbetet upplevs ha stärkts. Förvaltningschefen lägger i dag mer tid på den strategiska ledningen av skolan i stort än tidigare. Gymnasiet har också blivit en integrerad del av skolförvaltningen. Samordningen har också blivit bättre, skolans kvalitetsutvecklare har arbetet med frågorna. I och med omorganisationen har flera projekt försvunnit, detta upplevs positivt då verksamheten blivit mindre yvig och mer lättöverskådligt.

Ansvar/befogenheter har setts över. Rektorns roll har stärkts genom ett ökat helhetsansvar för pengar, personal och lokaler. Styrkedjan har också setts över för att minska risken för att det genas förbi överordnade chefer och frågor som inte är färdig hanterade hamnar hos politiken.

Den närmaste framtiden kommer att innebära vissa förändringar i fokus. Gymnasieskolan kommer under den kommande tiden att fokusera på att öka modet i organisationen och minska sjukskrivningstalen. Även om gymnasieskolan även fortsättningsvis kommer att verka i en snabbt föränderlig värld kommer den demografiska utvecklingen när det gäller gymnasieåldern innebära att Falun under 2015 når det lägsta antalet individer, efter detta ökar befolkningen i åldersgruppen.

10.4 Bedömning och kommentarer

Gymnasieskolan har de senaste åren hanterat ett antal utmaningar. Stora omstruktureringar och nedskärningar har genomförts. Utifrån detta är vår bedömning att man arbetat med många av de förbättringsområden som vi pekade ut i rapporten 2011 på ett bra sätt, hur resultaten blivit av dessa åtgärder är dock svårt att bedöma i dagsläget. Det är med stor oro vi tagit del av sjukskrivningstalen inom gymnasieskolan, arbetet med dessa kommer att vara mycket viktigt för verksamheten framöver. Gymnasieskolan är en mycket viktig verksamhet för att skapa goda förutsättningar för unga. Det finns all anledning för revisionen att fortsätta följa arbetet på gymnasieskolan och ytterligare granska styrning och ledning när situationen har stabiliserats ytterligare och det går att se effekterna av de förändringar som gjorts under de senaste åren. Gymnasieskolans styrning & ledning samt sjukskrivningstal bör i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2015 eller 2016 prioriteras.

11. Kommunens demensvård

Rapporten "Granskning av kommunens demensvård" är daterad 2011-09-30 och är genomförd av Lena Forssell på KPMG.

Bakgrunden till granskningen var att demensvården av flera anledningar var aktuell vid tidpunkten för granskningen. Dels hade Socialstyrelsen utformat nya nationella riktlinjer och dels hade media uppmärksammat bland annat bemanningen nattetid. Syftet med granskningen var att bedöma om det bedrevs ett ändamålsenligt arbete för att utöva en god och ändamålsenlig demensvård i Falu kommun.

11.1 Granskningsrapportens rekommendationer

I rapporten görs en sammanfattande bedömning att det bedrivs ett framåtsyftande arbete av hur demensvården ska bedrivas i Falun i framtiden. Arbetet med att utveckla arbetet bedrevs i projektform med nationella medel och hade tagit mycket lång tid. Under denna tid hade de gamla riktlinjerna, i alla stycken inte aktuella, varit de som styr. I rapporten pekades ett antal utvecklingsområden ut som granskaren bedömde som viktiga, dessa var sammanfattningsvis följande:

- Det fanns inte politiska målsättningar med hur demensvården skulle bedrivas i Falu kommun. Det ansågs viktigt att arbeta fram lokala riktlinjer och implementera dessa i verksamheten. Det ansågs också viktigt att få en politisk plattform för verksamheten. Omvårdnadsnämnden ansågs också med fördel kunna styra demensvården via mål och verksamhetsplaner.
- Bemanningen nattetid såg olika ut för olika boenden. Granskaren rekommenderade att kommunen borde se över nattbemanningen utifrån de förutsättningar som gällde då. Detta i avvaktan på Socialstyrelsens nya riktlinjer. Troligen skulle detta innebära en högre bemanning på demensboendena nattetid.

11.2 Kommunens yttrande

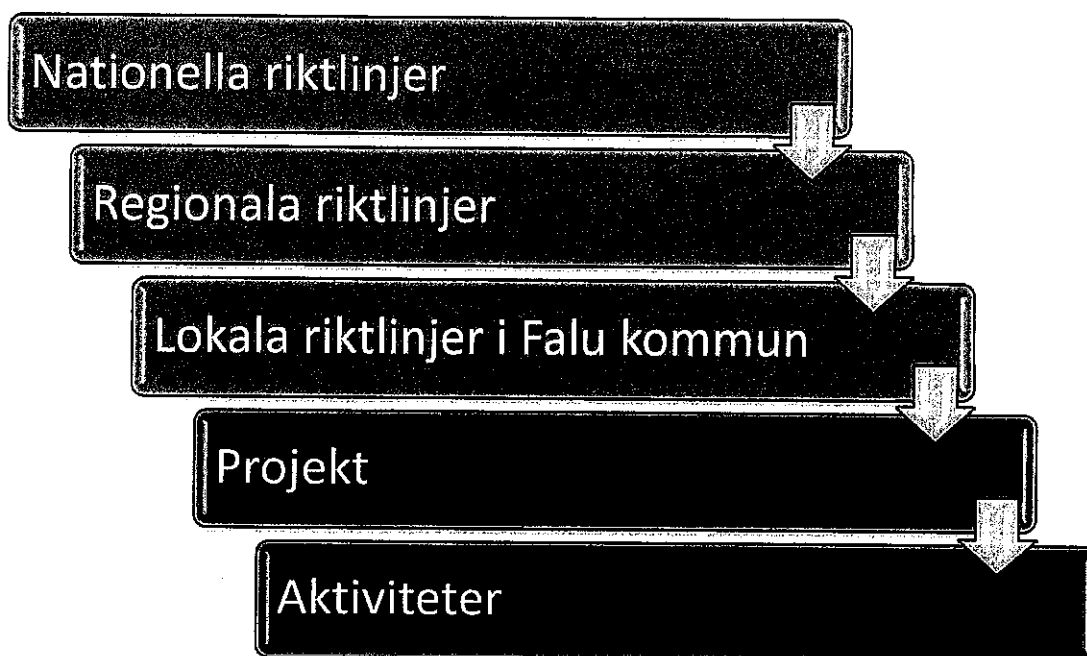
Omvårdnadsnämnden beslutade i ärendet 2011-11-29, diarienummer OMV0190/11. Beslutet innebar att Omvårdnadsförvaltningen fick i uppdrag att ta fram de lokala riktlinjerna för demens och förankra dem politiskt samt att förvaltningen också fick i uppdrag att se över nattbemanningen på demensboende och ge förslag på eventuella förändringar.

2012-02-05 antog omvårdnadsnämnden ett Lokalt vårdprogram för personer med demenssjukdom i Falu kommun. I bakgrunden till beslutet anges att : Med de nationella riktlinjerna för demens som grund och i samverkan med landstinget Dalarna hade ett lokalt vårdprogram för demens utarbetats. Vårdprogrammet skulle vara till stöd och hjälp för politiker och tjänstemän i arbetet med att skapa en god och likvärdig personcentrerad demensvård. Det ska också vara ett stöd i den praktiska vården, omvårdnaden och omsorgen.

2012-02-29 beslutar omvårdnadsnämnden efter förslag från omvårdnadsförvaltningens att invänta Socialstyrelsens riktlinjer för bemanning. I ärendebeskrivningen konstateras att det finns en enhet som är svåröverblickbar, men att enhetschefen vid boendet är trygg med de rutiner som finns för hur nattpersonalen ska arbeta. När det gäller nattbemanningen som helhet bedömer förvaltningen att den är tillräcklig till Socialstyrelsen presenterar de nya riktlinjerna.

11.3 Resultat uppföljande granskning

Denna granskning innehöll två åtgärdsförslag och vi kan konstatera att lokala riktlinjer är framtagna och implementerade i verksamheten. Arbetsprocessen kan beskrivas i nedanstående figur:

Falu kommun arbetar vidare i samverkan med Landstinget Dalarna även efter det att riktlinjerna har arbetats fram. Arbetet har övergått från att ske i projektform till att vara mer av en "naturlig verksamhet".

Några av de projekt man har kommit att arbeta med utifrån de lokala riktlinjerna är projekt angående multiprofessionella team och BPSD-register (Beteendemässiga och psykiska symtom vid demens), för att bättre kunna identifiera tidiga symtom som kan vara tecken på demens. Ett ytterligare projekt som påbörjats är "integrerad funktionsinriktad hemtjänst med inriktning demens". På aktivitetsnivå uppges att man inte nått ända fram med ett antal aktiviteter, vilket beror på att nyckelpersoner har slutat.

Efter det att granskningen gjordes har man inte längre någon demenssköterska, de sjuksköterskor som finns ute ska ha demenskompetens. Vidare har man infört ett virtuellt multidisciplinärt team,

behovet av fysiska demensteam har man inte bedömt finnas. Det upplevs som att det är svårt att rekrytera sjuksköterskor vilket gör att vidareutbildning av befintlig personal är viktigt. Vid granskningens genomförande bedömde förvaltningschefen att man hade personal så att man klarade verksamheten, men det var tigt.

Behovet av nya demensplatser fortsätter öka, detta har lett till att man byggt ett nytt boende, Kårebacken med 32 platser.

Den andra observationen som gjordes i den ursprungliga granskningen var att det fanns frågetecken kring nattbemanningen. Där avvaktas fortfarande Socialstyrelsens nya riktlinjer som förväntas komma under 2015. Även om man i yttrandet framför att man i avvaktan på dessa bedömer att man kan hantera frågan, har man fått en budgetförstärkning för ökad nattbemanning på boendet Lustigknopp, vilket man i yttrandet påpekat är svåröverblickbart. Även för biståndsbedömning har man erhållit en budgetförstärkning.

11.4 Bedömning och kommentarer

Den rekommendation som lämnades angående riktlinjer för verksamheten är uppfyllt. Den politiska styrningen av verksamheten bedöms därför ökat. I yttrandet väljer nämnden att inte i övrigt kommentera rekommendationen om en ökad politisk styrning av demensvården, utan helt luta sig mot förvaltningens skrivelse vilken av naturliga skäl inte kommenterar den politiska styrningen utöver processen kring lokala riktlinjer. Det är en generell iakttagelse att de politiska nämnderna och styrelserna sällan kommer med egna tankar och synpunkter kring granskningarna, detta upplever vi som bekymmersamt i och med att det är nämnderna och styrelsen som vi primärt granskar.

Den andra rekommendationen som lämnades handlade om en översyn av nattbemanningen. Förvaltningen har i särskild rapport till nämnden visat på hur nattbemanningen ser ut och på det boende där man ansåg att boendet var oöverskådligt har resurserna ökat. Socialstyrelsen kommer med nya riktlinjer för bemanning under 2015 och då kommer en ytterligare översyn behöva göras.

12. Hantering av kommunens bilar

Granskningen av Falu kommuns bilar avlämnades till revisionen i april 2012. Granskningen genomfördes av Olle Nystedt och Dagney Hansson. Bakgrunden till granskningen var att kommunen leasar och äger ett stort antal bilar som ska användas vid tjänsteutövning. Bilarna fanns placerade vid olika förvaltningar inom kommunen. I kommunen fanns även en bilpool som skulle vara tillgänglig för samtliga förvaltningar. Kommunens revisorer bedömde att det fanns en risk för att kommunens bilar inte alltid nyttjades på rätt sätt. Syftet med granskningen var att bedöma om Falu kommuns hantering och användning av bilar för personbefordran sker på ett korrekt och rationellt sätt samt om den interna kontrollen var tillräcklig på området.

12.1 Granskningsrapportens rekommendationer

Kommunen hade vid granskningstillfället 176 personbilar och 75 lätta lastbilar. I bilpoolen ingick 9 bilar. I granskningen konstaterades att hanteringen av kommunens bilar och även andra fordon inte var tillfredsställande. I rapporten ansågs nödvändigt med en översyn av gällande styrdokument för resor och användning av bilar. Kommunövergripande styrdokument, som gäller för hela kommunen, borde upprättas. Några kompletterande råd lämnas i punktform:

- Resepolicy med föreskrifter från 2006-2007 är allmänt hållna och behöver uppdateras.
- Tydligt regelverk för användning av kommunens bilar bör utarbetas.
- Körjournal ska finnas som uppfyller skatteverkets krav och den ska användas av alla.
- Det framfördes som viktigt att uppföljning av körda km ingår i kommunens kommande system för alla typer av fordon där det går att mäta förbrukning av drivmedel.
- Avstämning och inventering bör ske av kommunens innehav av bilar, ägda såväl som leasade.
- Det ansågs lämpligt att ha med några av de processer/system och rutiner som rör bihanteringen i respektive verksamhets interna kontrollplaner.

12.2 Kommunens yttrande

Kommunstyrelsen beslutade 2012-08-28, diarienummer KSO128/12 att anta kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse som kommunstyrelsens svar på revisionsrapporten. Därmed uppdrog man till kommunstyrelseförvaltningen att revidera resepolicy med föreskrifter samt att ta fram ett övergripande regelverk för användning och skötsel av kommunens bilar, inklusive hantering av körjournal. Kommunstyrelsen noterade också till protokollet att man ser underlättande av resande med kollektivtrafik som en naturlig del av kommunens resepolicy.

Tjänsteskrivelsen som ligger till grund för kommunstyrelsens beslut är daterad 2012-08-08 och upprättad på ekonomikontoret. I yttrandet avges kommentarer till samtliga punkter. Kommentarererna samstämmar i många fall med rekommendationerna i rapporten även om man hade

synpunkter på kravet på körjournal i och med att fordonen endast ska användas i tjänsten och inte till privata resor. När det gäller rekommendationen att ha med området i de interna kontrollplanerna påpekas att endast ett fåtal områden beslutas centralt och att nämnderna i övrigt genom sin risk- och väsentlighetsanalys beslutar om sina områden. Man påpekar också i yttrandet att effektiviteten i nyttjandet av bilarna inte berörs i rapporten. Man menar i yttrandet också att med drivmedelskostnader och mätarställning i systemet Autoanalys, kan även detta följas upp på ett bättre sätt.

12.3 Resultat uppföljande granskning

I den uppföljande granskningen framkommer att varken resepolicy eller regelverk för användning av fordon är framtagna. När det gäller resepolicy har det tidigare varit oklart för vem som ansvarat för detta arbete. Personalkontoret, Miljöförvaltningen och Ekonomiavdelningen har diskuterat frågan och ansvaret för samordningen ligger i dag på Personalkontoret. Arbetet pågår med att ta fram resepolicy, men arbetet är inte slutfört.

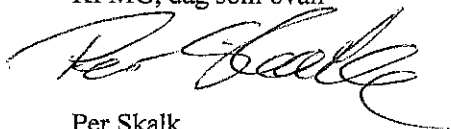
Det har skett vissa insatser på området, bland annat har fordonsparken setts över för att optimerat antalet bilar, man har hittat bilar som inte använts i bedömt tillräcklig omfattning och även utökat antalet fordon på vissa platser/verksamheter. Miljökontoret har också köpt in ett systemstöd som kallas för reseplaneraren som ska vara klart för start 1/1 2015. En förändring som träder i kraft samma datum är att fordonsansvarig flyttar från ekonomikontoret till Serviceförvaltningen.

Orsakerna till att de beslutade dokumenten inte har tagits fram är förutom tveksamhet om vems uppdrag det är att ekonomikontoret har haft många parallella processer pågående samtidigt som man har haft en ansträngd personalsituation.

12.4 Bedömning och kommentarer

Förutom att det är ur revisionell synpunkt är beklagligt att fattade beslut inte verkställts inom vad vi anser är en rimlig tid. Frågan om hur kommunen ska resa är en förvaltningsövergripande fråga med flera infallsvinklar, huruvida samordningsansvaret ligger på personalkontoret, ekonomikontoret eller miljökontoret är kanske mindre viktigt än att flera olika intressen tillvaratas. Vi finner det också lite anmärkningsvärt att man köpt in ett nytt systemstöd innan det finns en strategi för kommunens resande i framtiden. Ordningen känns utan att ha tittat närmare på verktyget som en aning ovanlig. När det gäller systemstöd finns ett antal parametrar att ta hänsyn till, integrationen till andra system och funktioner är ofta en framgångsfaktor vid implementeringen av nya system.

KPMG, dag som ovan

Per Skalk
Revisor